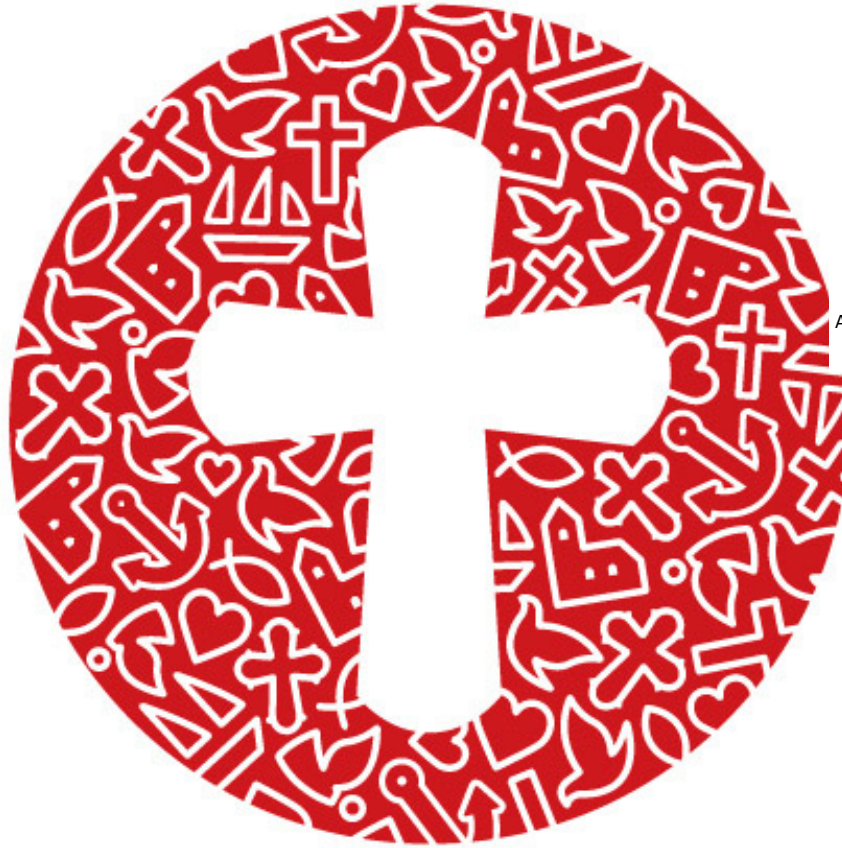

AARHUS STIFT

Dalgas Avenue 46
8000 Aarhus C

Den | 30. september 2024
Akt.id. | 3065110
Sagsnr. | 2023 - 33805
Ansvarlig | JMM/jf

Kirkeministeriet
att.: Torben Koed

**Stifternes bidrag til ministerredegørelse til beretning 20/2023 om
revision af virksomheder uden for statsregnskabet**

Telefon: 8614 5100 | kmaar@km.dk | www.aarhusstift.dk
Ean nr. 5798 0008 18736 | CVR nr. 39902613

Statsrevisorerne har anmodet By-, Land-, og Kirkeministeriet om en ministerredegørelse til beretning nr. 20/2023 om revision af virksomheder udenfor regnskabet.

Statsrevisorerne finder det bl.a. utilfredsstillende, at revisionen på By-, Land-, og Kirkeministeriets område har givet anledning til 6 kritiske udtalelser om væsentlige regelbrud i stiftsrådets afgørelser om tildeling af lån fra kirke- og præsteembedekapitalen, og at stiftsrådene i Fyens Stift, Haderslev Stift, Københavns Stift, Ribe Stift, Aalborg Stift og Aarhus Stift ikke i tilstrækkelig grad har efterlevet de regler, der skal sikre retmæssig tildeling af lån.

Lov om folkekirkens økonomi indeholder følgende bestemmelse:

§ 23 a. Stiftsrådet kan af hensyn til det kirkelige liv træffe beslutning om at udskrive et bindende bidrag fra kirkekasserne til finansiering af aktiviteter i stiftet. Bidraget kan ikke overstige 1 pct. af den lokale ligning i de enkelte ligningsområder i stiftet.

Stk. 2. Bidraget anvendes efter stiftsrådets beslutning og kan bruges til følgende aktiviteter:

- 1) Kommunikation mellem stiftet, menighedsråd og præster.
- 2) Formidling af kristendom.
- 3) Udviklingsprojekter inden for undervisning, diakoni, IT, medier, kirkemusik og lignende, herunder analyser til forberedelse af sådanne projekter.
- 4) Mødeudgifter.

Stk. 3. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om det bindende bidrag for så vidt angår budget, regnskab m.v.

Stk. 4. Stiftsrådet har til opgave på menighedsrådenes vegne at bestyre kirkernes og præsteembedernes kapitaler. Gravstedskapitaler udbetales til kirkekasserne efter et serieprincip.

Stk. 5. Kirkeministeren fastsætter nærmere regler om kapitalernes bestyrelse, herunder om stiftsrådets aflæggelse af regnskaber, årsrapporter m.v. Udgifterne til bestyrelse af kapitalerne afholdes efter kirkeministerens bestemmelse af de indtægter, der er forbundet med kapitalforvaltningen.

Stk. 6. Rigsrevisionen reviderer regnskaber og årsrapporter, som stiftsrådet skal aflægge efter regler fastsat i medfør af stk. 5.

Stk. 7. Stiftsrådet fastlægger stiftets udvalgsstruktur og bestemmer herunder, hvorvidt der skal nedsættes et særskilt udvalg til varetagelse af det mellemkirkelige arbejde på stiftsniveau.

Bekendtgørelse om bestyrelse af kirke- og præsteembedekapitalen indeholder følgende bestemmelse:

§ 8. Kirke- og præsteembedekapitalen kan udlånes til:

- 1) Kirker og præsteembeder i eller uden for stiftet på vilkår fastsat af det udlånende stiftsråd.
- 2) Styrkelse af et andet stifts kirke- og præsteembedekapitaler på vilkår fastsat af det udlånende stiftsråd.

Herudover har det enkelte stiftsråd fastsat en lånepolitik for tildeling af lån i det enkelte stift, ligesom det enkelte stiftsråd årligt fastsætter en indlåns- og udlånsrente i stiftet.

Rigsrevisionen har i sit notat fra juni måned 2024 bemærket følgende i forbindelse med sin juridisk-kritiske revision af stifternes afgørelse om tildeling af lån:

1. at stifterne bør stille krav til provstiuvalgene om objektive og klare kriterier for prioritering af låneansøgninger
2. at stifterne bør stille klare og objektive kriterier, der muliggør en prioritering mellem låneansøgninger, da det er en del af god forvaltningspraksis, som skal sikre gennemsigtighed og objektivitet i behandling af låneansøgninger, idet der henvises til vejledning om effektiv tilskudsforvaltning
3. at stifterne har mulighed for at begrænse modtagergruppen i låneansøgningen fx til at være menighedsråd i eget stift
4. at der bør fastsættes minimumskriterier for tildeling af lån, som bør være følgende:
 - a. afgrænsning af modtagergrupper for lånet
 - b. formål til lån
 - c. vilkår for lån, herunder tilbagebetaling
 - d. krav til dokumentation.

Stiftsadministrationerne og stiftsrådene har siden modtagelse af Rigsrevisionens notat foretaget følgende:

Fyens Stift

Fyens Stift har taget Rigsrevisionens kritik af regelbrug til efterretning.

Rigsrevisionens revisionspåtegning, indeholdende udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision, blev gennemgået på stiftsrådets møde den 28. august 2024. Stiftsrådet blev ligeledes oplyst om, at Rigsrevisionen ikke havde fundet anledning til kritik af Stiftsrådets udlånspolitik, men at stiftsadministrationen på baggrund af regelbruddet vil udarbejde en

procesbeskrivelse som skal sikre fremadrettet korrekt efterlevelse af stiftsrådets udlånspolitik. Stiftsrådet vil blive nærmere orienteret herom på næstkommende stiftsrådsmøde, ligesom procesbeskrivelsen vil blive gennemgået med de medarbejdere i stiftsadministrationen som håndterer tildeling af stiftsmiddellån.

Haderslev Stift

Haderslev har taget Stats- og Rigsrevisionens kritik af regelbrud til efterretning. Stiftsrådet har den 10. september 2024 vedtaget en ny lånepolitik, der adresserer det konstaterede regelbrud. Stiftsrådet har desuden bedt provstiudvalgene om at indsende den i den nye lånepolitik anførte dokumentation for låntagernes og provstiets kreditstatus. Den indsendte dokumentation vil blive behandlet af stiftsrådet på kommende møde den 3. oktober 2024. Herefter vil der være rettet endeligt op på det konstaterede regelbrud.

Helsingør Stift

Helsingør Stift har ikke været genstand for kritik af Rigsrevisionen, men har orienteret Helsingør Stiftsråd om sagen.

København Stift

Stiftet har taget til efterretning, at provstiudvalgets skriftlige påtegning af låneansøgningerne ikke alene kan anses for at være tilstrækkelig dokumentation for låners kreditstatus.

Ved septembermødet i stiftsrådet blev der orienteret om Rigsrevisionens bemærkninger, og stiftsrådet tog Rigsrevisionens bemærkninger til efterretning og nedsatte en arbejdsgruppe, som fik til opgave at arbejde på en revidering af den nuværende politik for frigivelse og udlån af stiftsmidlerne. Ved revideringen af politikken har arbejdsgruppen fået til opgave at have fokus på, at det skal være tydeligt, hvorledes stiftsrådet prioriterer imellem låneansøgningerne, samt hvordan provstiudvalgene fremadrettet skal påtegne låneansøgningerne og sørge for at dokumentere låners kreditstatus tilstrækkeligt.

Provstekollegiet er også blevet orienteret om Rigsrevisionens bemærkninger, og de er blevet gjort opmærksomme på, at provstiudvalgene fremadrettet skal have fokus på, at påtegningerne af låneansøgninger skal være mere fyldestgørende.

Når politikken for frigivelse og udlån af stiftsmidlerne er færdig, fremsender stiftet denne til provstiudvalgene sammen med en vejledning i den fyldestgørende påtegning.

Lolland-Falster Stift

Lolland-Falsters Stift har taget Rigsrevisionens kritik af seks stiftsråds kreditvurdering i forbindelse med tildeling af lån fra stiftsmidlerne til efterretning.

Stiftsrådet vil på kommende stiftsrådsmøde den 13. november tage stilling til, om lånepolitikken skal justeres, så Lolland-Falsters Stift fortsat undgår regelbrud og sikrer sig retmæssig tildeling af lån.

Ribe Stift

Ribe Stift har forelagt sagen for Ribe Stiftsråd på deres møde den 28. august 2024. Stiftsadministrationen vil på baggrund af kritikken udarbejde en ny lånepolitik samt udforme nye arbejdsgangsbeskrivelser, som sikrer, at der fremadrettet sker en kreditvurdering af menighedsrådenes mulighed for at tilbagebetale lånene. Sagen vil blive behandlet på stiftsrådsmødet den 29. oktober 2024.

Roskilde Stift

Roskilde Stift har taget Rigsrevisionens kritik af seks stiftsråds kreditvurdering i forbindelse med tildeling af lån fra stiftsmidlerne til efterretning. I den forbindelse har stiftsadministrationen overfor provsterne indskærpet, at den udarbejdelse og af stiftsrådet godkendte lånepolitik skal følges. Herunder at vurderingen af muligheden for tilbagebetaling skal vurderes i forbindelse med provstiudvalgets indstilling af menighedsrådenes ønskede lån.

Hertil har stiftsrådet besluttet, at lånepolitikken skal gennemgås på et kommende møde med henblik på at sikre, at lånepolitikken er opdateret.

Viborg Stift

Intet særskilt at bemærke. Rigsrevisionens udtalelse har været forelagt Viborg Stiftsråd.

Aalborg Stift

Aalborg Stift har taget til efterretning, at Rigsrevisionen har vurderet at en kort godkendelse af projektet i referaterne fra provstiudvalgsmøder ikke er

tilstrækkelig dokumentation for låners kreditstatus, og dermed om sognets/provstiets økonomi kan rumme tilbagebetalingen af lånet. Stiftet har derfor på førstkomende provstemøde efter Rigsrevisionens kritik orienteret provsterne om, at provstiudvalgene tydeligt skal tilkendegive, at de har vurderet at såvel sognets som provstiets økonomi kan rumme tilbagebetalingen af lånet med de tilbagebetalingsvilkår, som anbefales. Denne information kan provstiudvalget enten anføre i referatet fra provstiudvalgsmødet eller anføre i den mail hvor låneansøgningen fremsendes til stiftet. Stiftet har udarbejdet en skriftlig vejledning til provstierne herom, som blev udleveret og gennemgået på et provstemøde i august 2024, og efterfølgende er vejledningen udsendt til provstierne på mail. For at få indarbejdet en rutine med at påse, at de nødvendige oplysninger er fremsendt i forbindelse med en låneansøgning, har stiftet udarbejdet en tjekliste, som benyttes af de medarbejdere, som arbejder med lån i stiftsmidlerne. Dette skal hjælpe med at sikre, at der ikke bliver behandlet og godkendt lån, hvor alle de nødvendige oplysninger ikke er til stede. Rigsrevisionen har desuden påpeget, at Aalborg Stift ikke har indhentet underskrevne afdragsprofiler for de udlån som Rigsrevisionen har gennemgået i stikprøven. Det fremgår allerede af den interne kollegavejledning i Aalborg Stift, at der skal indhentes underskrevne afdragsprofiler, og hvordan arbejdsgangen er. Det har desværre ikke været efterlevet i praksis, hvilket er beklageligt. Aalborg Stift har derfor gennemgået den interne kollegavejledning på et møde med de medarbejdere som arbejder med lån i stiftsmidlerne, for at sikre at alle er opdaterede på de forskellige procedurer. Med ovenstående tiltag er det Aalborg Stifts forventning, at vi i fremtiden vil undgå de forhold, som Rigsrevisionen har udtalt kritik af.

Aarhus Stift

Aarhus Stift tager til efterretning at Rigsrevisionen har kritiseret, at Aarhus Stift ikke lever op til formkrav i stiftsrådets udlånspolitik herunder at stiftet ikke i tilstrækkelig grad sikrer sig underskrevne afdragsprofiler jf. stiftets vedtagne lånepolitik.

Stiftet har efter Rigsrevisionens kritik orienteret provstierne om, at der fremover i låneansøgninger tydeligt skal dokumenteres, at:

- Provstiudvalget forude for fremsendelse af ansøgningen har vurderet både sognets og provstiets økonomi.
- Sognets og provstiets økonomi kan rumme tilbagebetaling af lånet med de anbefalede tilbagebetalingsvilkår.

Stiftet har udarbejdet en skriftlig vejledning til provstierne, som beskriver minimumskravene til låneansøgninger. Vejledningen er udsendt til provstierne

på mail. Den 7. november 2024 afholder stiftet kursus for provstisekretærer om stiftsrådets lånevilkår og de formkrav, der fremadrettet er til låneansøgninger.

Aarhus Stift har også over for de medarbejdere i stiftsadministrationen udarbejdet en tjekliste ift. håndtering af lån. Tjeklisten vil blive gennemgået på et internt møde.

Stiftsrådet har bedt stiftsadministrationen om at udarbejde et udkast til en ny lånepolitik. Udkastet vil blive gennemgået på det kommende stiftsrådsmøde onsdag den 13. november 2024.

Hvis stiftsrådet vedtager den nye lånepolitik, vil kravet om at menighedsrådet indsender en underskrevet afdragsprofil udgå. Ændringen sker, da det vurderes, at der ikke er behov for at tilbagesende afdragsprofilen i underskrevet form (af to tegningsberettigede), fordi underskrifterne fra menighedsrådet påses allerede, når bevillingsbrevet udfærdiges.

Med venlig hilsen

Jette Madsen
stiftskontorchef

Kopi sendt til: alle stifter